

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Heeft de geschiedenis van Christus' kerk niet een wat teleurstellend verloop?

Ik bedoel de geschiedenis zoals Lucas haar te boek stelt in Handelingen.

Zeker, we horen telkens weer van de stichting van nieuwe gemeenten.

In vele grote en kleine steden van het Romeinse Rijk komen kerken tot bloei.

Er is sprake van een duidelijke groei, van uitbouw van de kerk.

En dat is een situatie, die vandaag onze jaloezie kan opwekken.

Maar wordt er ook niet een lijn zichtbaar, die naar beneden buigt?

Ik bedoel dit.

In Hand. 1 is Jezus Christus zichtbaar en tastbaar bij zijn gemeente aanwezig.

De Koning van de kerk zit bij zijn gemeente aan tafel en zij horen zijn stem.

Maar al in c. 1,9 komt aan deze lijfelijke aanwezigheid van onze Heer een eind.

Door de hemelvaart verdwijnt Hij uit zicht.

Is dat geen verarming?

In de volgende hoofdstukken zien we de apostelen optreden.

In hen heeft de gemeente nog de oog- en oorgetuigen van Christus in haar midden.

Ze zijn wel niet Christus zelf.

Maar ze hebben Hem persoonlijk meegemaakt.

Vanaf de doop in de Jordaan tot en met de hemelvaart.

Wie naar hen luistert heeft een getuigenis uit de eerste hand!

Ze weten uit eigen herinnering wat Christus zei en wat Hij deed.

Op welke toon Christus Hij iets zei.

En hoe Hij er bij keek.

Maar langzaam verdwijnen ook zij uit de gezichtskring.

Aan het eind van de eerste eeuw is niemand van hen meer in leven.

Dan moet de gemeente het ook doen zonder de getuigen van het eerste uur.

Steeds meer mensen hebben de boodschap alleen nog maar van-horen-zeggen hebben.

Een onvermijdelijke ontwikkeling!

Maar is het ook inderdaad een teleurstellende ontwikkeling?

In Handelingen 20 vertelt Lucas over Paulus' afscheid van de gemeente te Efeze.

Hun ontvalt in hem een werker van het eerste uur.

En wat voor een werker!

Hij heeft zich met alles wat hij is gegeven in dienst van de kerk.

Vele gemeenten hebben van hem voor het eerst van Christus gehoord.

Hij heeft kostbare adviezen gegeven voor de inrichting van het kerkelijk leven.

Verlicht door de Geest gaf hij aan hoe het nieuwe leven van de gelovigen concrete vorm moest krijgen.

Tallose malen wist hij het juiste woord van troost en bemoediging te spreken.

En hij had een scherp oog voor de gevaren die de gemeente bedreigden.

Met ongekende werkkraft zette hij zich in voor de gemeenten van Christus.

In Efeze weten ze daar alles van.

Drie jaar lang heeft hij zonder ophouden ieder afzonderlijk het goede voorgehouden.

Soms met tranen in de ogen.

Gaat de gemeente van Efeze er dus niet schrikbarend op achteruit wanneer Paulus uit hun midden verdwijnt?

Nu, Paulus zelf had het niet moeten horen dat iemand dat zei.

De gemeente zou verarmen omdat hij er niet meer is...?

Onzin!

Ze kunnen het best zonder hem stellen.

Later schrijft Paulus een brief aan de Efeziërs.

En dan roemt hij de rijkdom van Christus' genade.

Wat heeft Hij hen wijs gemaakt en veel inzicht gegeven!

De gemeente arm zonder Paulus?

Kom nou!

Met Paulus is de Heer van de gemeente nog niet vertrokken!

Hemelvaart – dat betekent niet dat Christus afscheid nam van zijn kerk!
Christus beloofde toch bij ons te zijn al de dagen tot aan de voleinding der wereld?
En als Eén doet wat Hij belooft, dan is het Christus.

We hoeven Paulus' betekenis voor de kerk ook van vandaag niet te onderschatten.
Maar hij is niet meer dan een dienaar van zijn Heer.
Een dienaar die op een bepaald moment kan worden afgelost.
Maar dan voorziet de Heer van de kerk in de verdere leiding van zijn gemeente.
Daar hoeft de kerk het nooit zonder te doen.
Voor elke dienaar die vertrekt, heeft Christus één of meerdere anderen klaar staan.
Zo wordt de toestand er nooit slechter op.
Want zowel achter de gaande als achter de komende man of vrouw staat de Geest.
En die blijft!

Lucas vertelt ons in dit hoofdstuk hoe Paulus naar Jeruzalem reist.
Paulus weet dat hij de gelovigen in Efeze niet weer zal ontmoeten.
Voor het laatst wil hij daarom tot hen spreken.
Ja, dan is het gevaar groot, dat de weemoed om het afscheid overheerst.

En inderdaad – er worden ook tranen geschreid voordat Paulus verder reist.
Maar Paulus wijst meteen een weg die uit het verdriet kan voeren naar de blijdschap.
En naar het vertrouwen, dat het ook zonder de apostel waarachtig wel zal gaan!
Want blijft de gemeente niet achter onder de hoede van de oudsten?
En zijn die niet aangesteld door niemand minder dan de Heilige Geest zelf?

Aangesteld door de Heilige Geest!
Ja, ambtsdrager word je en ben je niet zomaar!
Daar is een roeping voor nodig.
God kiest mensen uit en stuurt hen met een bijzondere opdracht de gemeente in.

Nu, dat heeft God in Efeze gedaan.
Door zijn Geest heeft Hij mensen aangesteld als opzieners om de gemeente te weiden.
Hij heeft mensen aangesteld – zo, zoals ze zijn.
In al hun menselijkheid.

Maar door die mensen werkt de Geest van Christus door in zijn kerk.
Die mensen worden er niet anders van.
Ze veranderen er niet wezenlijk door, dat ze opeens ambtsdragers zijn.

En laat ik de lijn maar direct doortrekken naar vandaag.
Of deze broeders en zusters nu tussen u in zitten of hier vooraan,
daar worden ze geen andere mensen van.
Alleen hun plaats verandert!
Niet alleen letterlijk maar ook figuurlijk.
Ze zijn opzieners geworden.
Ze spelen een aparte rol in de gemeente.
Ze treden uit de rijen van de gemeenteleden om tegenover hen te gaan staan.
Vorige week zaten ze nog tussen u in.
Nu zitten ze – van tijd tot tijd in elk geval – daar.

En hun komen tot de gemeente is een komen van de andere kant.
Van de kant van Christus.
Die aparte plaats is symbolisch.
Dat maakt duidelijk dat de blijde boodschap van het heil in Christus niet opkomt uit ons eigen midden.
De dragers van het ambt spreken woorden, verrichten handelingen, die niet op eigen initiatief berusten.
Wijzelf hadden het nooit kunnen bedenken.
We hadden het zelfs niet willen bedenken.
Want in die blijde boodschap wordt een vernietigend oordeel over ons uitgesproken.
Een oordeel waar we ons aan stoten.
Het evangelie van het kruis heeft scherpe, hoekige kanten.
Dus moet deze boodschap ons worden aangezegd en doorgegeven.

Nu, daar gebruikt God mensen voor.
Niemand kan zich eigenmachtig voor die rol opwerpen.
God zelf moet de opdracht geven.
Elke ambtsdrager is lid van de gemeente.
Even zondig en even beperkt als de anderen.
Maar krachtens die Goddelijke opdracht komt hij nu tegenover de gemeente te staan.
En namens God zegt hij wat de gemeente zichzelf niet zeggen kan.
Wat ze soms misschien niet eens graag horen wil!

De ambtsdrager is dus nooit mond van de gemeente zelf.
Hij of zij mag zichzelf ook nooit verlagen tot een spreekbuis van een deel van de gemeente.
Een ambtsdrager is nooit de speciale vertegenwoordiger van een bepaalde groep.
Met bijvoorbeeld speciale opvattingen over allerlei kerkelijke zaken.
Het is zijn taak Góds stem te laten klinken.
En zo menselijk als hij is en blijft, is dan toch God zelf werkelijk in de gemeente aanwezig.

Gemeente, hoe sterk leeft dat besef eigenlijk bij u?
Ambtsdragers zijn mensen, door Christus gezonden.
Het bevestigingsformulier past op hen het woord toe:
*Wie u hoort, hoort naar Mij;
en wie u verwerpt, verwerpt Mij;
en wie Mij verwerpt, verwerpt Hem, die Mij gezonden heeft (Lk 10,16).*

Zo nauw is de band tussen God en de ambtsdrager.
Dit vraagt van de gemeente gepaste eerbied voor de ambtsdragers.
Eerbied als voor God zelf.
Zo sterk durf ik het wel te zeggen.

En brengt u daar niet te gauw tegenin dat het toch ook maar mensen zijn.
Natuurlijk zijn ze dat.
Maar ze zijn door God uitgekozen.
Want God zélf (!) wil in en door hen zijn gemeente wil leiden.
Uiteraard vraagt dit van u dat u zich door God daarvoor wil laten gebruiken.
En dat u wil werken en spreken in zijn geest.
In de geest van liefde.
In de Geest van Christus.

De gemeente, die God aan de ambtsdragers toevertrouwt is bijzonder kostbaar.
Zij is het duurste en meest waardevolle van alles dat leeft onder Gods zon.
Want ze is gekocht en betaald met het bloed, het leven van Gods eigen Zoon.
Kunt u zich voorstellen hoe God en Christus alles in het werk stellen om dit kostbare bezit niet meer kwijt te raken?
Kunt u zich voorstellen dat geen moeite de Heer van de Kerk teveel is om haar intact te houden en te beschermen tegen beschadiging?

Wel, vandaag schakelt Hij u daarbij in.
Dat kostbare bezit vertrouwt God aan u toe, broeders!
Wilt u er een beetje zuinig op zijn, alstublieft?
Wilt u er uiterst behoedzaam mee omgaan?
De ogen wijd open houden voor alles wat beschadigen kan.
Direct erbij zijn wanneer het gemeenteleven dreigt te ontsporen.

Ja, en dat in navolging van Christus.
In uw omgaan met de gemeente moet de Geest van Christus duidelijk worden.
Paulus gebruikt hier ter aanduiding van de functie van de ambtsdrager het Griekse woord *episkopos*.
Dat betekent letterlijk opziener.
In onze taal is dat verbasterd tot bisschop.
Maar dat roept de associatie op van een kerkelijke hoogwaardigheidsbekleeder.
Een machthebber, die wel eens eventjes de lakens uitdeelt.
Maar de opziener uit het NT is geen regent.
Nee, hij is iemand die als een herder naar anderen omziet.

Aandacht voor hen heeft.
Attent voor hen is.
Hij voelt zich verantwoordelijk voor die anderen.
Daarom zoekt hij hen op en bekommert hij zich om hen.

Dat geldt zowel voor de ouderlingen als voor de diakenen.
De opzieners zijn al die mensen, die op één of andere wijze een herderlijke functie in de gemeente hebben.
En ze mogen daarbij het beeld zijn van God, die in Christus naar ons omziet.
Zo heeft u om te zien in het bijzonder naar allen, die in nood verkeren.
Geestelijk of materieel.

Vaak zal dat gebeuren in de vorm van een gesprek.
Soms door concrete hulpverlening.
En niet te vergeten door de rest van de gemeente in te schakelen.
Ons te stimuleren tot het zelf omzien naar elkaar.
Want het mag niet zo zijn, dat deze taken alleen op de ambtsdragers worden afgeschoven.
Ambtsdragers zijn geroepen juist het onderling dienstbetoon op gang te brengen en op gang te houden.

Maar, gemeente,
ik herhaal het nog eens weer,
in dat menselijke handelen en in die menselijke woorden is de Heer van de gemeente zelf aanwezig.
Christus is niet achter de wolken verdwenen.
D.m.v. het optreden van de ambtsdragers komt God in de gemeente aan het Woord.
Door hun spreken en handelen is Christus aan het werk.

Ja, God werkt veel minder spectaculair dan wij vaak vermoeden of wensen.
De Heer lijkt afwezig.
Maar in het contact tussen ambtsdrager en gemeente is Hij wel degelijk áánwezig.
In de ambtsdragers komt Christus zelf op de gemeente toe.
Oefent Hij zelf zijn gezag over haar uit.

Nu opperde ik zo even de tegenwerping: *Ja, maar het zijn toch ook maar mensen.*
Ik kan me voorstellen dat de ambtsdragers dat zelf ook wel graag onderstrepen.
Uit angst overvraagd te worden.
Maar, brs/zrs, heeft God ooit anders dan door mensen zijn heerschappij over de wereld willen uitoefenen?
Is niet de méns van meet af aan tot de hoogste verantwoordelijkheid geroepen?
Daar moeten we niet voor terugschrikken.
En zó is in mensen God zelf onder ons aanwezig.

Alleen, dat is geen automatisme.
En de gemeente heeft hierin dan ook een eigen verantwoordelijkheid.
U hoeft niet klakkeloos te slikken wat de ambtsdragers naar voren brengen.
Dat mág zelfs niet eens!
U hebt allen de plicht om te toetsen of hun woorden en daden inderdaad woorden en daden als van God zijn.
Zo draagt u medeverantwoordelijkheid voor het doen en laten van de ambtsdragers.

Die medeverantwoordelijkheid heeft u voor een deel al op u genomen in hun verkiezing tot het ambt.
U heeft déze ouderlingen en diakenen gewild.
En als het goed is heeft u dat gedaan op grond van uw oordeel over hen en over hun gaven, die hen voor het ambt geschikt maken.
Zeker, God zelf heeft hen tot deze dienst geroepen.
Maar u als gemeente heeft de stem van God tot klinken gebracht.
U hebt met God mee gewild dat deze mensen namens God tot u komen.

Maar met de verkiezing en roeping is uw taak niet afgelopen.
Nu zij straks in het ambt bevestigd zijn moeten ze kunnen rekenen op uw voorbede.
En op uw kritiek!
U moet hen helpen voortdurend op zichzelf toe te zien of ze echt wel namens God handelen en spreken.
Want de ambtsdragers zijn toch zeker niet de enigen, die Gods wil kennen?
Als gemeente van Christus beschikt u toch ook over de schatten van zijn genade?
Hij heeft u toch ook een overvloed van wijsheid en inzicht gegeven?

Zo wordt van u een kritische begeleiding van al het ambtswerk gevraagd.
Tegenover de ambtsdragers bent u niet gedegradeerd tot onkundige leken.
Zonder verantwoordelijkheid.

Misschien acht u het wel overbodig dat ik u wijs op uw recht van kritiek.
Misschien vindt u dat wel volkomen vanzelfsprekend.
Stel je voor, denkt u misschien, dat ik niets terug zou mogen zeggen!
Maar uw kritiek op ambtsdragers mag niet voortvloeien uit een houding van:
Ik denk er niet over me te laten commanderen.
Ik richt mijn leven in, zoals ik denk dat het beste is.
Nee, de enige toets der kritiek die u gebruiken mag, is het Woord van God.
Alleen daarnaar mag u de ambtsdragers beoordelen.
En wanneer het optreden van de ambtsdragers die toets der kritiek kan doorstaan, dan hééft u zich te onderwerpen.
Want dan komt God zelf in hun woorden en daden op u toe.
En dan moeten hun woorden en daden worden geëerd als woorden en daden van God.

Ja, de ambtsdragers maken duidelijk: God is in ons midden.
Dus, gemeente, onze situatie is zeker niet armer dan in de tijd van de apostelen.
Zelfs niet armer dan in de tijd toen Jezus lichamelijk hier op aarde was.
Wie hen ontvangt, ontvangt hun Zender.
In de ambtsdragers, die buigen voor zijn Woord, regeert Hij zelf zijn kerk.
Voor die zorg zij Hij geloofd en geprezen. AMEN.
15-08-76/03-09-89/14-05-06

Voorzang: Psalm 121, 1 en 2
Votum en Groet
Zingen: Psalm 121, 3 en 4
Leefregels
Zingen: Psalm 143, 9
Gebed voor de opening van het Woord
Zingen: Kinderlied 69 (Dank voor uw liefde, Heer...)
Schriftlezingen: Jozua 1,1-9 en Handelingen 20,17-38
Zingen: Gezang 303, 1 en 4
Verkondiging van Handelingen 20,28
Zingen: Gezang 304
Bevestiging van de nieuwe ambtsdragers
Zingen: Psalm 134
Dankzegging en voorbeden
Zingen: Gezang 444,3
Zegen